

דרשה ב'

לולא תודהך שעשועי אז אבדתי בעוניי

מזורי ורבותי היקרים, שמעו נא סיפור נפלא ביותר.

יהודי יקר, גביר נכבד משכונת בית-וגן בירושלים, אשר מחלק תרומות נכבדות ביד רחבה וברוח נדיבה, עשרות אלפי דולרים. אבל לא לכל אחד שמגיע. לא לעניים ולא לנזכאים ולא לנזקקים! אלא רק לישיבות וכוללים! באים לפניו ראשי ישיבות, ראשי כוללים, עומדים בתור והוא שופך, ושופך...!

והנה יום אחד הגיע אליו איזה ראש ישיבה, והוא יושב בלובי וממתין בתור הארוך... יש שם הרבה ראשי ישיבות וראשי כוללים בתור, יקח זמן עד שהוא יכנס. חבל על הזמן.

ראש הישיבה שהמתין היה תלמידו של הסבא מקלם והיה תמיד משנן לעצמו את מה דהוה מרגלא בפומיה: זמן זה לא כסף. זמן זה חיים!

ובמו שמספרים על משפחה א' שנסעה לארה"ב, עם כל הילדים, נכנסו לאיזו חנות וביצעו קניה. כאשר הם סיימו את הקניה, המוכרת אמרה להם: בפתח החנות ישנה סלסלה גדולה מלאה סבונים. כל הלקוחות שבאים וקונים פה, מקבלים סבון מתנה, לכן כל אחד מכם יכול לקחת סבון אחד מתנה! הם יצאו וכל אחד לקח איתו סבון אחד ביד ימין וסבון אחד ביד שמאל. המוכרת מיד קראה להם ואמרה: נכון שאתם ממקום פלוני, מדוע לקחתם שני סבונים?! אתם מבזבזים את הכוחות הנעלים שטמונים בכם על סבונים...! על שטויות. היא הוסיפה והסבירה: אתם יודעים למה אמריקאים עשירים? לא מפני שהם יותר חכמים, אלא שכאשר הם עושים עסקים, הם משקיעים בדברים גדולים ולא בזוטות, ואתם משקיעים את האנרגיות שלכם בשביל לקחת שני סבונים?!

אם כן אמר אותו ראש ישיבה: יש אומרים שזמן זה כסף - אבל לא! זמן זה חיים! אם אדם סתם מבזבז את הזמן שלו לריק... הוא רוצח את הזמן וכמאמר החכם: אין אבידה כאבדת הזמן.

ראש הישיבה רואה מולו ספרייה, ש"ס מהודר. הוא קם לשלוף מסכת בבא קמא מהספרייה לנצל את זמנו וללמוד בינתיים. אך היד שלו נתקעת בקיר...! הוא רואה שזה לא ש"ס! מסתבר שהביאו לשם צייר אומן, שצייר את הש"ס על הקיר, ולא רק את הש"ס - אלא ספרייה שלימה, עד כדי שזה נראה אמיתי! כל מי שעומד שם חושב שזה אמיתי. חושב שאלו ספרים, ובא להוציא ספר. הראש ישיבה מאד התפעל, והסתקרן מאד לדעת מה פשר הדבר שהגביר השקיע כ"כ הרבה כסף להביא צייר אומן שיצייר ציורים אלו מרהיבי עין, בכישרון עצום ונפלא.

בינתיים הגיע תורו של ראש הישיבה והוא נכנס אחר כבוד אל הגביר המרומם, אמר לו הגביר: כן, בשביל מה באת? איזו ישיבה יש לך? כמה תלמידים? נענה רה"י ואמר לו: אומר לך את האמת, באתי בשביל הישיבה, אבל יש לי שאלה אחרת לגמרי. אולי תתרגז ולא תתרום, אבל קשה לי לוותר על השאלה. אמר לו רה"י: יש לך פה ציור מרהיב עין בכניסה, השקעת על זה עשרות אלפי דולרים. מה פשר הדבר הזה?! הרי אתה גביר, וכל היום מנהל עסקים, בקושי יש לך זמן ללמוד. מה לך ולציור הזה?!

אמר לו: אדוני ראש הישיבה שב נא בבקשה, לא זו בלבד שאני אתרום לך, אלא אני אתרום לך תרומה כפולה. אם כל אחד מקבל כאן 2000% דולר, אתה תקבל \$4000. אם כל אחד מקבל \$10,000, אתה תקבל \$20,000, התרומות לפי מספר התלמידים.

יש לי סיפור מפליא על זה, ואני מחכה כבר הרבה זמן לספר אותו. אני ממתין בכיליון עיניים מי יבוא לפני שיעביר את הסיפור הזה הלאה. כולם נכנסים, ואף אחד לא שואל, לוקחים את התרומה והולכים. אתה הראשון ששאלת אותי.

אמר לו: כשאני הייתי בן 13 אמא שלי שלחה אותי לילנא ללמוד בישיבה. בשביל להגיע מביתי לישיבה הייתי צריך ללכת שלושה ימים ושלושה לילות ברגל. היה לי קצת אוכל שכבר נגמר בדרך, ביום הראשון. אין טרמפים, לא סוסים, ולא עגלות. רק בכסף. לא היה מי שיקח אותו. הלכתי שלושה ימים ושלושה לילות ברגל להגיע לישיבה.

הגעתי לישיבה תשוש רעב וצמא. כמה ימים לא הכנסתי לפה שלי אוכל. מיד עם בואי ניגשתי לגבאי של הישיבה, ושאלתי: האם יש משהו לאכול? משהו לשתות?

הגבאי אמר לי: אני מצטער לבשר לך, בדיוק סיימתי לחלק את כל הבחורים, כל אחד הולך לאיזה בעל-בית לאכול. אחד הולך אצל ר' אריה, אחד הולך אצל ר' אליהו, או מאירק'ה. פיזרתי את כולם, אין לי להיכן לשלוח אותך.

פרצתי בבכי, אמרתי לו: את כל הדרך הזו עשיתי ברגלי, ואני מאד רעב וצמא! אין אני אוכל ככה ללמוד!? אני לא אוכל כך ללמוד! בכל זאת האם אין איזה מישהו שאני יכול ללכת לאכול אצלו?

הגבאי חשב וחשב, קימט את מצחו, ואז אמר לי: אתה יודע מה!? יש איזו אלמנה אחת בסוף העיירה. בדרך כלל אני לא שולח לאכול אצלה, כי היא עניה, ואין להם מה לאכול. אין לה אפילו מה להביא לילדים שלה לאכול. אבל פעם אחת זה לא נורא, לך תאכל אצלם, אבל תשתדל לא לאכול הרבה, כדי שישאר לילדים מה לאכול.

אמרתי, טוב בסדר, נראה מה יהיה.

כל הדרך הלכתי והרהרתי מה יהיה, ואם יהיה לי מה לאכול, או לא. הלכתי אצל האלמנה, היקשתי על הדלת. הילדים הקטנים פתחו, ומיד צעקו בשמחה: "אמא, אמא, הת"ח הגיע!" זזתי הצידה, בתקווה שהתלמיד חכם ייכנס. אבל אף אחד לא נכנס, הבטתי ימין ושמאל ולא ראיתי אף ת"ח, לא הבנתי איפה התלמיד חכם!? והילדים ממשיכים להכריז בגיל וחדוה: "אמא, התלמיד חכם הגיע!" הבנתי שהם מתכוונים אלי, שאני הת"ח! הילדים קופצים, שמחים - "תלמיד חכם הגיע אלינו, תלמיד חכם הגיע לבית, תלמיד חכם יאכל איתנו!" אמא שלהם מיד הגיעה, כולה אושר ושמחה, וקראה לי שאבוא לאכל עמם.

כשנכנסתי, חשכו עיניי. ראיתי שהאלמנה, אם היתומים, כבר מזגה להם את האוכל, והם טרם התחילו לאכול. לכל אחד מהם היא מזגה אוכל בצלחת, כאשר בקושי יש לכל אחד איזו חתיכת עוף, חצי תפוח אדמה, ואולי עוד איזה רבע בצל. היא הושיבה אותי בראש השולחן, והכריזה: אתה ת"ח, אתה תשב בראש השולחן. לקחה צלחת, שמה אותה במרכז השולחן ואמרה לילדים: ילדים, מי רוצה לזכות שהת"ח יאכל מהמנה שלו, שישים פה משהו. ואז כל אחד שם, זה שם את התפוח אדמה שלו, זה שם את העוף שלו, זה שם את הבצל, אחד שם את הלחם היבש. הצלחת התמלאה. "הגישו את זה לתלמיד חכם", לילד שבא ללמוד תורה!

כל זה מספר הגביר על מה שענינו ראו ונחקק בליבו בהיותו צעיר לימים, עלם בחורים. ואז הוא פונה לראש הישיבה ואומר לו: תבין איפה קיבלתי את אהבת התורה שלי!

הוא מספר על עצמו: התביישתי לאכול. וכי אני יאכל את האוכל של היתומים?! אבל כל הילדים עמדו סביבי וקפצו, זה עומד מצד ימין, דופק לי על השכם: תאכל את זה, זה שלי! שתהיה לי זכות. יענקלה, מהצד השני אומר לי: תאכל את התפוח אדמה! זה התפוח אדמה שלי. וכך כל הילדים לא וויתרו לי. הבנתי שאם אני לא אוכל, אפגע בכבודם של היתומים. אכלתי. אבל יותר ממה שאכלתי, המנה הזו הזרימה לי בעורקים ובדם שלי, מה זה אהבת תורה! עד עכשיו הטעם של המנה הזו בפיו! ראיתי מה זו אהבת תורה! ראיתי איך ילדים יתומים קטנים שרעבים ללחם, מוותרים על האוכל שלהם, להיות וכל תשוקתם היא שהת"ח יאכל את זה.

מאז קיבלתי את אהבת התורה הזו, אכן היום אני לא זוכה ללמוד יום שלם, יש לי עסקים רבים חובקי עולם, אבל קיבלתי על עצמי שלכל הפחות, אהיה מחזיק תורה, לכן אני תורם אך ורק לישיבות וכוללים.

סיים הנדיב וסיכם: זה פשר הציור!

אנחנו אומרים "אם בחוקותי תלכו", אומר רש"י הקדוש, בשם הספרי: שתהיו עמלים בתורה. אם אדם לומד בלי עמל, בלי יגיעה, אז זה לא חוק. זה לא כמו פרה אדומה. גם סטודנט הולך ללמוד כדי לדעת ולהוסיף חכמה, להיות ד"ר או פרופסור. אבל אם אתה עמל בתורה, ואתה לומד עוד פעם ועוד פעם, אפילו שאתה שוכח ואתה לומד עוד פעם. אתה לא מבין, ואתה מתעמק. אתה אומר, כן, צריך להבין את זה. זה כבר חוק, זה הכוונה שתהיו עמלים בתורה, ואז זוכים לכל הברכות.

תשמעו סיפור מרטיט, שאני התחזקתי ממנו. אברך צעיר ממנהטן בגיל 25, הגיע לפני הגאון רבי בנימין וואזנר שליט"א להיבחן. אמר לו הרב, על מה אתה רוצה להיבחן? אמר לו: אני רוצה להיבחן היום על כל אבן העזר. שו"ע, נושאי כלים, כל הפוסקים, כל אבן העזר! הרב התחיל לבחון אותו, מה שהרב שואל, האברך יודע ומשיב על בוריו. עוד שאלה ועוד שאלה, הוא שואל אותו מפה ומשם, הלכות גיטין, קידושין, כתובות, פריה ורביה, ייבום, חליצה. שולט בכל. אחרי שסיים את המבחן, אמר לו הרב בנימין וואזנר: עכשיו יש לי שאלה לשאול אותך, ובשבילי היא שאלה יותר קשה מכל השאלות ששאלתי אותך עד עכשיו - איך הגעת להשגה כזו נעלה להיות בקי בגיל 25 בכל אבן העזר? בשביל זה צריך סייעתא דשמיא מופלאה.

אמר לו: כבוד הרב, אני אספר לך. בשבילי זו השאלה הקלה ביותר. למדנו בישיבה קטנה, היה קשה לי הלימוד. לא הייתי מבין הכל. אבל יום אחד נפתחו לי מעיינות החכמה. מתי זה היה?!

תשמעו סיפור מדהים, עם מוסר השכל עצום.

מספר אותו אברך: כשלמדתי בישיבה קטנה, יום אחד הגבאי העלה את אחד הבחורים לתורה. הבחור שעלה לתורה היה מגמגם, ולא זו בלבד, אלא בנוסף מרוב בושה הוא טעה, ובמקום לברך: 'אשר בחר בנו', בירך 'אשר נתן לנו'. ואחרי הקריאה, הוצרך לברך: 'אשר בחר בנו', במקום 'אשר נתן לנו'. בישיבה היו בחורים שנונים, כזה דבר - עשו מזה מטעמים, ובכל הזדמנות יזכרו לו את זה.

הבחור הזה היה גם יתום, ועכשיו, שהוא ירגיש שמתלוצצים עליו - זהו, יקברו אותו.

ניגשתי לגבאי, אמרתי לו: אני יכול לעשות הגבהה? הגבאי אמר לי: בבקשה, תעשה הגבהה. מה עשיתי? הרמתי את הס"ת הפוך, כשהכתב נגד פני, במקום כלפי הקהל. כל הבחורים צחקו. ואז הראש ישיבה כעס עלי מאוד. עוד לא הסתיימה התפילה, רה"י כבר גמר אומר בליבו לזרוק אותי מהישיבה. לעשות ליצנות בתפילה ועוד בס"ת?! מיד אחרי התפילה, ראש הישיבה קרא למשגיח, ואמר לו: לזרוק מיידית מהישיבה את הבחור שעשה היום הגבהה בס"ת. אל תשאיר לי אותו פה עשר שניות! ליצנות בתפילה קבל עם ועדה ובס"ת?!

המשגיח ניסה לדבר על ליבו של רה"י, והציע: אולי תחילה נברר עם הבחור מה פשר הדבר, למה הוא עשה כך. אמר לו: טוב, עכשיו תקרא לו!

קראו לי לחדר של רה"י, ורה"י בנוכחות המשגיח אומר לי: תגיד, מה הדבר הזה? למה עשית כך בס"ת? הבחור ראה שראש הישיבה חם, רותח, רוצה לזרוק אותו מהישיבה. אמר לו: כבוד הרב תשמע, הבחור היתום שעלה לפני כן לתורה, בשעה שבירך היה מגמגם ולקח לו כמה דקות עד שבכלל בירך, וגם טעה בברכות לעיני כל הבחורים. עשיתי חושבים, אם אני אעבור על זה כך בשתיקה, כולם יזכרו את זה ויעשו ממנו צחוק. ומה תהיה אחריתו?! סוף דבר הוא ישבר ויעזוב את הישיבה, ומי יודע מה יהיה איתו הלאה. לכן אמרתי בליבי שאם אני אעשה כך עם הס"ת, לא כדי חלילה להקל ראש בכבוד הס"ת, אלא שכולם ישכחו מה שהיה עם היתום, ויזכרו ממני, שהכל הולך אחר החיתום. ולבסוף גם כך. כל היום, הבחורים על מה דיברו? על זה שעשה הגבהה...

אהה, הראש ישיבה אמר: כמה צריך לדון לכף זכות, כזאת לא עלה על דעתי מעולם. סיים אותו האברך וסיפר: אותה שעה נפתחו לי כל מעיינות החכמה. מאותה שעה כל מה שאני לומד, אני קולט בבהירות נפלאה ובעומק רב.

פלא פלאות!

זה מה שנאמר: "אם בחוקותי תלכו", שתהיו עמלים בתורה, ויחד עם ה'בחוקותי', עם מידות ובין אדם לחבירו, אז זוכים לכל.

עכשיו אומר לכם חידוש נפלא ביותר.

אקרא לכם סעיף בשו"ע חו"מ¹, ותגידו לי אם יש לכם מזה שאלה על מתן תורה. קושיא עצומה: אדם שאומר לחבירו, כל מה שיש בבית זה אני מוכר לך בכך וכך, וכל מה שיש בתיבה זו או בשק זה, אני מוכר לך בכך וכך. ורצה הלוקח, ומשך לא קנה. כלומר כגון בן אדם שנפטר, ומוכרים את כל תכולת הבית שלו. בא היורש ואומר לחבירו: אתה רוצה לקנות את כל תכולת הבית? עשר אלף שקל. יש שם סירים, צלחות, ספרים, קערות, מזלגות. לא יודע מה יש, מה אין. שילם לו, עשו קניין. לא רק קנין מעות, אלא עשו קניין סודר. או אפילו קניין משיכה, כגון שמכר לו תיבה ואין תכולתה ידוע. הקניין לא חל! שניהם יכולים לחזור בהם. כיון שהקונה לא יודע מה יש שם, יכול לטעון, אני חשבתי שיש שם דברים טובים, כלי קריסטל, בגדי משי וארגמן, תכשיטים וכלי כסף, עכשיו אני מגלה שהדברים שבו לא שימושים, סחבות ובלאות, זה לא שווה לי. נמצא שבאותה שעה שעשינו את הקנין לא הייתה לי גמירות דעת. לא גמרתי דעתי לקנות, כי אני לא יודע מה יש בתוך הבית.

לפעמים בבתי מלון, בלילה כשרבים שם מחוסרי מעש, יושבים אורחים בלובי, ובמושב לצים לא ישב. ועושים מכירה פומבית על כל מיני דברי הבל. בין היתר מביאים מעטפה ומוכרים אותה לכל המרבה במחיר. מה יש בתוכה? אף אחד לא יודע, מלבד המוכר. מי שאומר את הסכום הגבוה, זוכה בזה. זה אומר חמישים דולר, וזה אומר מאה. זה אומר חמש מאות. בסופו של דבר אולי יש בתוכו איזה מסמך או תמונה יקרה, אולי דולר של הרבי מליבאוויטש. יש אחד שזה שווה לו והוא שמח, אבל יש א' שאומר - לא! בשביל זה אני לא אשלם חמש מאות דולר. האם יכול לחזור בו? כן! יכול לחזור בו! למה? אין כאן קניין. הוא לא ידע מה יש שם, ולא היה גמירות דעת לקניין, כל מה שהוא הסכים זה לפי שהיה סבור שיש שם דבר שווה.

1. סי' ר"ט, ס"ב.

בשדה התעופה, יש מאות מזוודות שאנשים לא באים לדרוש אותם. אחרי איזה זמן הם מוציאים את כל המזוודות הללו, ומוכרים אותם. הם מכריזים כל מזוודה 200\$, או 300\$, וכן על זה הדרך. פתאום אחד פותח את המזוודה, כל המזוודה מלאה בשר סרוח. אחד פותח מוצא מזוודה מלאה בגדים. אחד פותח מוצא במזוודה תכשיטים ודברים יקרי ערך. אחד פותח ומוצא עתיקות. מי שרוצה להתחרט, האם יכול? קנה כבר או לא קנה? התשובה היא: אדם שמשך מזוודה ולא יודע מה יש בתוכה, יש חיסרון בגמירות דעת - לכן לא קנה.

הסמ"ע² אומר חידוש - שהחיסרון בגמירות דעת בגלל שהמוכר יודע, והקונה לא יודע. לכן לקונה אין גמירות דעת. אבל אם שניהם לא יודעים - זה כן מועיל. הש"ך חולק עליו. זה נפקא מינה לעניין המזוודות בשדה התעופה, שבזה גם המוכר וגם הקונה לא יודעים. העובד בשדה התעופה שמופקד על מכירת המזוודות לא יודע מה יש במזוודות, ויתכן שגם ההנהלה שם אינה יודעת.

יש לכם מזה קושיא על מתן תורה?

בשהקב"ה בא לתת את התורה לאומות העולם, הם שאלו: מה כתיב בה? לא תרצת, לא תגנוב, וסירבו לקבלה. אבל אנו עם ישראל, מיד אמרנו: "נעשה ונשמע"! נעשה, ורק אחר כך נשמע. והקב"ה משתבח בנו בזה - מי גילה לבני רז זה, שמלאכי השרת אומרים שירה לפני³, מהי שירת מלאכי השרת להקב"ה? "נעשה ונשמע"! וצריך להבין מה השבח כאן? הרי כשעם ישראל אמרו 'נעשה ונשמע', עדיין לא ידעו מה יש וכתוב בתורה, ובמקרה כזה הקניין לא תופס!

והנה במתן תורה, לכל הדעות זה לא הועיל, גם לפי הסמ"ע והש"ך, כי הקב"ה, המוכר, יודע היה, ועם ישראל הקונה לא ידעו מה כתיב בה. וצ"ב כאמור איך זה הועיל? הרי על זה השו"ע אומר: "שאין זה אלא כמשחק בקוביא, וכן כל כיוצא בזה?"

מודן הרב שך זצוק"ל מסר פעם שיעור כללי. בישיבות יש שיעור כללי פעם בשבוע, הראש ישיבה מוסר שיעור, זה השיעור, וזה האנרגיות של כל השבוע. השיעור כללי של הראש ישיבה. הראש ישיבה מסתגר בחדר 24 שעות לפני כן, יושב, מעיין ומכין את

2. שם. 3. שבת פ"ח ע"א.

השיעור. אין יוצא, ואין בא. אפילו יבואו גבירים, רוצים לתרום מיליארדים - אין. בזמן שהראש ישיבה מכין את השיעור-כללי, אין מה להיכנס. אפילו תחיית המתים, אפילו המשיח בא, אני לא יודע אם הראש ישיבה יוצא. הוא יושב ומכין את השיעור. הגיע זמן השיעור, הרב שך התחיל למסור את השיעור. 1,000 בחורים שומעים את השיעור בשקיקה. פתאום קם בחור ושואל את הרב שך שאלה, ועוד שאלה ופורך את כל השיעור. כל מה שהרב הולך להמשיך להגיד - הכל נפרך. אתם יודעים מה עשה הרב שך?! לא אמר לו - אה, זה לא שאלה. או: אל תפריע לי בשאלות. הוא פשוט לקח את ה'המבורג', שם על הראש ואמר לו: השאלה שלך פרכה לי את כל השיעור! אין לי מה למסור שיעור! ירד מהבימה. חיבק ונישק אותו. וכאן הסתיים השיעור! זו מידת האמת. זו תורה בלי נגיעות. ולימים כשאותו בחור גדל ונעשה ת"ח, עודד ותמך בידו להקים את ישיבת "זוהר התורה". אתם יודעים מי זה היה? הגאון רבי ניסים טולידאנו שליט"א, הוא היה תלמיד של הרב שך.

על זה אני גם אומר, אם השאלה לא שאלה, אני צריך לקחת את ההמבורג וללכת - תגידו לי רבותי! זו שאלה או לא שאלה?!

א' המשתתפים בשיעור משיב: יש חילוק בין אם המוכר הוא אבא או אדם רגיל. כשאבא מוכר לבנו, יש גמירות דעת, הבן סומך על אביו?

ראשית, בשו"ע לא כתוב חילוק בין אב לבנו. יש כמה דברים שמצינו בשו"ע שלא מועיל בקניין, והשו"ע מפרש שאצל אב לבנו זה מועיל. כמו למשל, אדם לא יכול להקנות דבר לעובר, אפילו שהאשה כבר מעוברת, זה נחשב כדבר שלא בא לעולם, ויש פה חיסרון בקניין, ובכל זאת מבואר בשו"ע⁴ שלבנו העובר יכול להקנות. אבל פה השו"ע לא מחלק בין אב לסתם אדם.

מזרי ורבותי, תשמעו דבר נפלא. לפני שאומר לכם תשובה, מגיע לכם היום עוד סיפור:

ראש ישיבה אחד הפליג לחו"ל לאסוף כספים להחזקת הישיבה, הוא שכר דרייבער שיקח אותו מגביר לגביר. והנה בעוברם באחת השכונות, הראש ישיבה שואל את הדרייבער: תגיד לי, פה בשכונה אין איזה גביר?! חבל לא לזכות גם את השכונה פה

4. חו"מ סי' ר"י.

לתמוך בישיבה... אמר לו הדרייבער: אגיד לך את האמת, יש כאן גביר, אבל קמצן כקורה, הוא לא יתרום כלום! לא רק שהוא יהודי, הוא בוגר עולם הישיבות, שנה ופירש קשה מכולן. לא יתרום לך אפילו דולר אחד!

אמר לו רה"י: בוא נעשה עיסקה, אתה לוקח אותי אליו ועליו אתה לא מקבל אחוזים... אמר לו, בסדר גמור. אני לוקח אותך אליו, ואתה תראה שלא תצליח להוציא ממנו אפי' דולר אחד. מעולם לא תרם לשום ישיבה. הראש ישיבה הגיע לבית של אותו עשיר, והציג את עצמו כראש ישיבה חשוב ואמר לו: אני לא באתי רק לבקש ממך תרומה, באתי כדי להתעניין בך ולשמוע על הישיבה שלמדת בה.

נענה הגביר ואמר: אני יש לי אליך שאלה אישית אליך, האם אתה באמת ראש ישיבה? אתה יודע בכלל מה זה להיות ראש ישיבה?

אמר לו: כן, ודאי אני ראש הישיבה!

אומר לו הגביר: תגיד לי, האם אתה פעם ישבת ובכית שלא הבנת בכית שלא הבנת איזו סוגיא על בוריה?! האם בכית בגלל שלא יורדת לעומק באיזה רמב"ם מוקשה?! בכית שלא הבנת איזה רשב"א?! אם לא, אז איזה ראש ישיבה אתה?! אתה לא ראש ישיבה!

אמר לו הגביר: אני אספר לך מה זה ראש ישיבה!

כשאני למדתי בישיבה לא היה לי איפה לישון בלילה, ולא הייתה לי מיטה, הייתי ישן בכל לילה בית המדרש על הספסל. יום אחד בשעה 2:00 בלילה כאשר בית המדרש כולו מלא חושך ועלטה, ואני על משכבי בלילות רדום על הספסל, אני שומע את החריקות של הדלת של ביהמ"ד, הדלת נפתחת. נבהלתי, מי נכנס בשעה 2:00 בלילה לבית המדרש?! פתחתי את העיניים, ראיתי מישהו ניגש אל ההיכל, פותח את ארון הקודש ובוכה, בוכה, וצעק בדמעות רותחות: ריבוננו של עולם, אני לא מבין את הרשב"א, תפתח את ליבי בלימוד תורה, שאני אבין את הרשב"א. והיה בוכה ובוכה. לאחר כמה דקות ארוכות, סגר את ארון הקודש ופנה והלך.

אני חזרתי לישון, ופתאום ב-4:00 לפנות בוקר, שוב הדלת נפתחת. אני מבחין ורואה אותו שוב פותח את ארון הקודש ובוכה: ריבוננו של עולם, השעה כבר 4:00 לפנות בוקר, ואני עדיין לא הבנתי את הרשב"א! ריבוננו של עולם, פתח ליבי בתלמוד תורתך, אני רוצה להבין את הרשב"א! אני רוצה להבין את השו"ע! אני רוצה להבין את הסוגיא!

אמרתי לעצמי: רבש"ע עברו כבר שעתיים, ועכשיו 4:00 לפנות בוקר והוא עדיין לא הבין את הרשב"א...?! הוא בוכה ובוכה, אחר כך סוגר את ארון הקודש, ויוצא. אני חזרתי לישון. והנה הגיע כבר השעה 6:00 לפנות בוקר ועוד פעם הדלת נפתחת, ואני אומר: אוי ווי, כבר כל הלילה, שש לפנות בוקר, ועדיין הוא לא הבין את הרשב"א?! ואז אני רואה אותו ניגש לארון הקודש, פותח את הארון ואומר: ריבונו של עולם, תודה רבה שזיכית אותי להבין את הרשב"א! והוא פוצח באמירת מזמור לתודה בניגון, ומודה לה' יתברך.

הגביר אומר לראש הישיבה: אתה יודע מי זה היה אותו האיש? זה לא היה איזה בחור מהישיבה שבכה שלא הבין את הרשב"א! זה היה רבי ברוך בער בעל ה'ברכת שמואל', ראש הישיבה בברנוביץ'. הוא בכה שלא הבין את הרשב"א...! אז הוא אמר לו: זה ראש ישיבה. האם אתה גם בוכה כאשר אתה לא מבין את הרשב"א?!

אמר לו הראש ישיבה: עכשיו תורי לשאול אותך שאלה, כבר שנינו יודעים שתרומה ממך לישיבה כבר לא אקבל. לפחות אולי אקבל ממך תשובה לשאלה שאותה אני חייב לשאול: הרי אתה זכית לראות מחזה כזה, שהראש ישיבה שלך בוכה ובוכה אל מול ארון הקודש ורק בגלל שהוא לא מבין את הרשב"א, ראית מה זה חשקת ואהבת התורה, אם כן איך קרה את הדבר הנורא מכל שעזבת את דרך הלימוד ונטשת את התורה והמצוות?! הלכת אחרי ההבל והשלכת אחרי גוון את קדושת צלם היהודי למרות שזכית לראות מראות אלוקים, בכל זאת נעשית שנה ופירש?

נענה הגביר והשיב בקול נמוך: את חטאי אני מזכיר היום. צודק אתה, שהיתה לנו הזדמנות על לעלות אל הפסגה העולה בית אל, לגדול בתורה ועבודת ה' אל מול דמויות ההוד וההדר שהיו נחלת דורינו, אבל הדבר הנורא הזה שפרשתי לאחר ששנית, קרה בעקבות תקופת ההשכלה שהחלה אז לפני השואה, ואני לא השכלתי לשמוע לרבותי וקראתי בעיתונים וספרים חיצוניים שהיו מפיצים ראשי תנועת ההשכלה וכך הדברים נכנסו בליבי כערס של עכנאי למרות שבתוך תוכי ידעתי כי ה' הוא האלוקים, ומשה אמת ותורתו אמת, אבל נפלתי שדוד אל תהום ההסתה והדעות הכוזבות שהנחילה תנועת ההשכלה.

בשהחלה ההשכלה, הם היו אומרים: היה יהודי בביתך ואדם בצאתך. בן אדם בצאתך, הוי אומר: כביכול כמו הגרמנים, שהיו כאילו אצילים ומתורבתים בהליכותיהם. הם הנהיגו בעולם את האכילה בכלים שונים, מזלג וכפית, עד אז היו כולם אוכלים בידיים. הגרמנים ימ"ש הביאו את המושג הנאור לאכול רק עם מזלג וכפית, להתנהג

באלגנטיות. אח"כ הם גם הרגו ורצחו וטבחו באצילות... הם אותם המתורבתים כביכול, הביאו את כל הצרות הנוראות והזוועות שלא היה ולא יהיה לעולם, את כל השואה הארורה, ימ"ש וזכרם וזכר זכרם עד עולם, הם וכל המחבלים, כולם אותו דבר. היום כולם מבינים, שבלי התורה אין תרבות ואין אצילות ואין כלום!!!

ישנה עדות נוראה על מה שצפה למרחוק רבי ישראל סלנטר זצ"ל: 90 שנה לפני שהחלו סימונים למלחמת העולם השנייה. כשהחלה תנועת ההשכלה, ובעיר בראונשויג בגרמניה התקיימה אסיפה בה פרקה תנועת הרפורמים מעל עצמה עול התורה והמצוות, עד כדי התרת נישואי תערובת. נעמד ר' ישראל סלנטר והכריז: דעו לכם! כאן בחו"ל מתחילה שואה גדולה, חלילה עם ישראל עלולים להיכחד מההתבוללות.

דבר שני. מה הוא אומר להם שם?

מודי ורבותי תקשיבו טוב!

מרטיט!

כשקראתי את זה כל גופי נעשה צמרמורת, שערותי סמרו. הוא אמר להם כך:

"**הם** חיברו שלחן ערוך חדש שבו התירו נישואי תערובת, ויבוא זמן והגויים יחברו שלחן ערוך משלהם ובו יאסרו נישואין עם יהודים, ואוי ואבוי ליהודים משלחן ערוך זה...!"

ודאו זה הפלא ופלא! בדיוק תשעים שנה אחרי כן, בשנת תרצ"ד, חוקק הרשע צור היהודים לדיראון עולם ימ"ש, עשרות חוקים נגד היהודים, כאשר החוק הראשון היה, עונש מוות ליהודי שיישא גויה. ללמדך על מה באו כל הצרות.

ב"ה עכשיו בדורנו עם ישראל שבים לצור מחצבתם, ומתגשמת נבואת הנביא עמוס⁵: "לא רעב ללחם ולא צמא למים כי אם לשמוע את דברי ה'".

הדמוח"ל כותב דבר מבהיל על מ"ש רבותינו בירושלמי⁶: המאור שבה מחזירם למוטב, זה דווקא אם יש אהבת תורה. אם יש לאדם אהבת תורה, המאור שבה יחזיר אותו למוטב. בסופו של דבר הוא יחזור בתשובה, וזה מה שקרה גם עם אותו הגביר, שבסופו של דבר חזר בתשובה, וגם הרים תרומה אגדית לאותו ראש ישיבה שהצית בליבו את נקודת האור והשיבו אל צור מחצבתו.

מה כל זה נוגע לענייננו? נסביר את התירוץ על פי הסיפור.

5. ח' י"א. 6. חגיגה פ"א, ה"ז.

את השאלה ששאלתי מצאתי בס"ד אחר זמן בספר 'בית הלוי'⁷, שמעיד שראה פעם שאלה זו באיזה ספר קדמון, והוא מביא ממנו גם את התירוץ.

מה התירוץ שהוא מביא? שמעו נא ותנו אותו אל ליבכם ואחר כך תרקדו כל הלילה קדצ'קה על התירוץ הנפלא הזה!

אומר ה'בית הלוי': כאשר עם ישראל אמרו נעשה ונשמע, זה לא בפשטות, רק נעשה ונשמע על קיום כל התורה והמצוות, אלא היה באמירה זו משהו יותר עמוק! כשעם ישראל אמרו נעשה ונשמע, הם אמרו: ריבוננו של עולם, הננו לך עבדים! וממילא כלול בזה כל קיום התורה והמצוות. אדם שאומר: אני מוכן להיות עבד, הוא הגדיר את כל מה שהוא מתחייב באמירתו, זה לא כמו התחייבות או מכירה בדבר שאינו ידוע. זו לא הייתה אמירה על פרטים - את מצוה זו וזו נקיים, ואז שייך להקשות הרי עדיין לא היינו יודעים את כל מה שכתוב בתורה. אלא ריבוננו של עולם, אנחנו לך לעבדים! ממילא, עבד חייב לעשות הכל לרבו, והרי זו הייתה כל המטרה של יציאת מצרים.

ובאמת מצאתי במכילתא⁸ שאומר: והייתם לי סגולה מכל העמים, שתהיו קנויים לי ועוסקים בתורה. שיהיה גופם בעצמותם קנוי לעבודתו יתברך ובזה הם שונים מכל העולם.

תירוץ נוסף לשאלה, כאשר עם ישראל אמרו "נעשה ונשמע", באמירה זו הם אמרו: ריבוננו של עולם אנחנו נהיה דבוקים בך. איך נהיה דבוקים בך? לא להסיח דעת מה' יתברך, ולקיים את כל התורה והמצוות. אפשר לומר עוד כמה תירוצים: אדם שנשבע שהוא יקנה, הוא חייב לקיים את שבועתו, זה כבר לא קשור לקניין וגמירות דעת, זה מועיל מדין שבועה. כשעם ישראל אמרו "נעשה ונשמע" הם נשבעו על קיום כל התורה⁹.

אבל רבותי!

תשמעו בזה עוד פירוש, הפלא ופלא!

אדם חלה במחלה נוראה, הרופאים הודיעו לו שאם ברצונו להמשיך לחיות נותרה לו אפשרות אחת. ישנה תרופה באנגליה שיכולה לרפא אותך, אם תרכוש את

7. דרוש י"ז 8. שמות י"ט ה'. 9. ראה עוד מה שהארכתי ביישוב קושיא זו בחיבורי "כרם יוסף" על ב"מ דף ט"ז ע"א.

התרופה אתה תוכל להמשיך לחיות, אבל לולא תרופה זו תכין את הצוואה שלך...! אותו יהודי מיד טס לאנגליה כדי להשיג ולרכוש את אותה תרופה. אמרו לו: תשמע, התרופה הזו עולה \$100,000, תרופה שתציל לו את חייו. והנה מגישים לו את התרופה בתוך קופסא סגורה, בתוך הקופסא שחורה... לא ניתן לראות מה יש בתוכה. לא את התרופה, לא את המינון, לא את צבע התרופה, לא את הטעם. בעצם לא ניתן לראות ממנה כלום. והוא שילם!

האם הוא קנה וזכה בתרופה או לא? ודאי שקנה! אבל הרי הוא לא ראה ולא יודע בדיוק מה טיבה, מדוע אין בזה חיסרון בגמירות דעת? אבל ודאי יש בזה גמירות דעת! אפילו שהוא לא יודע מה בדיוק תוכנה של התרופה, בכל זאת ללא ספק יש כאן גמירות דעת משתי סיבות: א', הוא יודע שיש שם תרופה! זה לא כמו ארגז שהוא לא יודע אם יש בתוכו תבן או זהב. הוא רק לא יודע מהי התרופה. ב', הוא יודע שרק עם התכולה שבקופסא הוא יינצל ויחיה, בלי זה הוא ימות! אם כן בודאי יש לו גמירות דעת.

כך גם כאשר עם ישראל אמרו "נעשה ונשמע", אמנם הם לא ידעו מה כתוב בתורה, אבל הם ידעו היטב דבר אחד: הם הולכים לקבל סם חיים ובלעדי התורה אין להם חיים! אין להם כלום! ועל זה באה האמירה של "נעשה ונשמע", אם כן ודאי ללא ספק היה להם גמירות דעת!

יסוד הדברים כתוב במהרש"א¹⁰: משה רבינו אומר להקב"ה, "שמא ישרפוני המלאכים בהבל שבפיהם", מה הפשט 'ישרפוני'? וכי יש למלאכי השרת רשות לשורפו? אומר רבינו המהרש"א: שמא ינצחוני! כלומר, המלאכים יטענו טענה חזקה: וכי בן אדם יציר חומר יכול וראוי לקבל את התורה וסודותיה! והנה לפי דברי המהרש"א, מה היה משה רבינו צריך לומר? שמא ינצחוני! למה משה אומר 'שמא ישרפוני'? אך לפי מה שאמרנו גם זה מיושב כמין חומר: משה רבינו אומר: אם המלאכים ינצחו אותי ואני לא אקבל את התורה, בשבילי זה כמו שריפה!

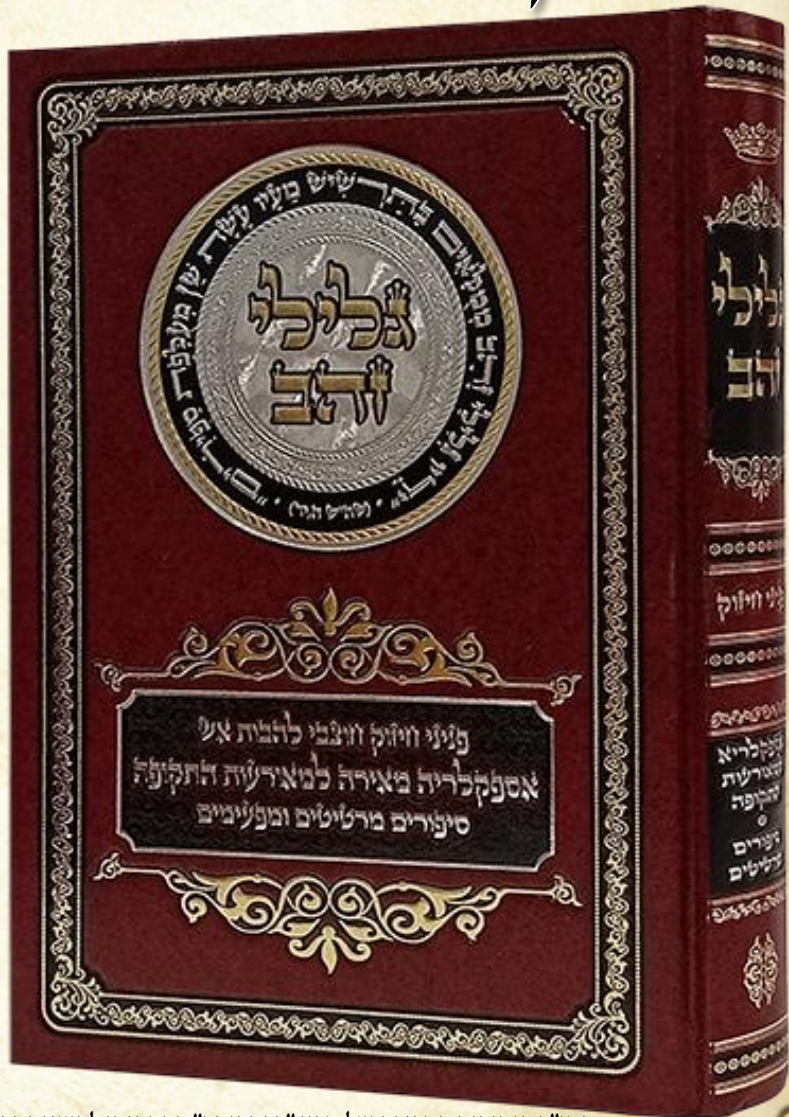
הזביע!

הטבח בהר נוף | אסון הר מירון | המלחמה באוקראינה | הטבח באלעד
השאגה בפיגוע בנווה יעקב | הטבח ביישובי עוטף עזה | מתקפת הטרור שמח"ת | ועוד ועוד
מהשואה ועד מלחמת חרבות ברזל באספקלריא יהודית
פניני חיזוק 100 סיפורים מרטיטים

אספקלריא למאורעות התקופה

דרשות על מבחר עניינים,
 על המלחמה מז באוקטובר למניינם,
 אסון הר מירון, הטבח בהר נוף, ימות
 המשיח, הפיגוע בנווה יעקב, ועוד ועוד.
 סיפורים שלא ראו אור, על מרן הרב
 עובדיה יוסף, מרן הגר"ח קנייבסקי,
 ומרן ר' גרשון אדלשטיין.
 פרקים מיוחדים וסיפורים על לימוד
 תורה, מידות, בין אדם לחבירו, ספר
 מדהים!!!
 דברי חיזוק חוצבי להבות אש וסיפורים
 מפעימים. לא היה כבושם הזה!
 עריבות ומתיקות התורה מובטחת!!!
 הסכמות נלהבות מגדולי ישראל וגדולי
 ראשי הישיבות שליט"א.

**להשיג בכל חנויות
 הספרים המובחרות**
 הפצה ראשית: "גיטלר"

כמו"כ בנקודות המכירה של מכון "כרם יוסף" בהם ניתן להשיג גם את שאר יתרי ספרי המחבר:

ירושלים: "יפה נוף" צומת בר אילן | הספריה הספרדית רח' דוד | "הפצת ספרי קודש" רח' דוד | "ולדמן" חנות ספרים בבהמ"ד בעלזא
 מקור הספר "יריד הספרים" מלכי ישראל 3 גאולה | **גבעת זאב:** "פאר הגבעה" מרכז מסחרי אגן האיילות

בני ברק: הרב שאול שולמן רח' סוקולוב 34 כניסה ב' - פנימית 0527618640 **בחולון:** 052-7108849

אופקים: 0533161507 נתניה: 0504136465. **אשקלון:** "מוריה", רחוב העבודה 28

לבירורים 02-5373570 / 054-84-60007/8

רבותינו מאורי הדור שליט"א

מרן הגר"מ צדקה שליט"א ר"י "פורת יוסף"

יום ר' לסדר פרשת "וואר" התשפ"ה

כבוד ידידנו הגאון רבי יוסף חי סימן טוב שליט"א מחבר הספרים "כרם יוסף" על הש"ס וסדרת "אשכול יוסף" עה"ת והמועדים, מרבין תורה בתלמידים, הוגה רעיונות נפלאים לחיזוק התורה בקרב התלמידים היקרים המסולאים בפז ובני הישיבות.

עתה אתא ואייתי לן ספר "גלילי זהב" מתוך דרשותיו הנפלאות שנשא ברבים בענייני השעה והזמן לחיזוק ולהלהיב הלבבות באש יוקדת בתורה ויראת שמים צרופה, מתובלים בדברי תורה יקרים ומתוקים, המעוררים לאהבת הבורא ולדקדוק המצוות וללכת במידות ישרות, והרב המחבר צולל במים אדירים של התורה הקדושה ומחדש חידושים נפלאים, זוכה ומזכה את הרבים, ובודאי ספר זה יש בו תועלת גדולה לכל הדרשנים בייחוד ולכל אחד ואחד.

וכבר זכה לחבר חיבוריו החשובים "כרם יוסף" על הש"ס, וסדרת הספרים "אשכול יוסף" עה"ת והמועדים, מלבד שאר חיבוריו בהלכה ובאגדה, המלאים מתיקות ועריבות בתורה, אשר המחבר נותן לכל קושיא יישובים רבים, דברים נאים מהנים את לומדיהם, הראויים להרצותם ולפלפל בהם עם התלמידים, וכמו בספריו הקודמים בודאי גם ספר זה יהיה לתועלת הרבים.

ויה"ר שזכות התורה תעמוד לכל ישראל, ובפרט בתקופתנו שקמו אויבינו על עם ה', ודם ישראל חלילה נעשה הפקר, שהשי"ת יבטל מעלינו כל הגזירות הקשות והרעות, בזכות חיזוק לימוד התורה ונוכה לגאולה שלמה, אמן.

בית המדרש
דעת
לפי

מרן הגר"ד בהן שליט"א ר"י "חברון"

י' טבת התשפ"ה

שמחתי לראות ספר שלם "גלילי זהב" דרשות חיזוק מלאות תוכן של ידידי הגאון ר' יוסף חי סימן טוב שליט"א ראש ישיבת "כרם יוסף", אשר הוא מזכה הרבים באופן נפלא בשיעוריו המופלאים ובדרשותיו ושיחותיו המרוממות, והרבה נהנים ומקבלים ממנו חיזוק גדול, ועכשיו הוא מוציא חלק מדרשותיו בעניינים אקטואליים בענייני השעה ובחיזוק הלבבות באמונה ובצפייה לגאולה ובאהבת תורה ויראת שמים.

ספר זה ייחודי בספריו, כאשר נערך באופן יותר קל מתוך דרשותיו שיוכלו כולם להשיג הדברים, ויש בו מתיקות מיוחדת והרבה רעיונות עמוקים, ונכתבו בשפה ברורה ובהירה להקל על המעיין.

הספר כולו מלא וגדוש בדברי תורה ערבים ושמחים ובהיקף רב של ידיעות חשובות ומועילות, ובכוחו לרומם ולגדל במושגים ובשאיפות לחיזוק הלבבות בעסק התורה ועבודת ה' ומידות טובות.

וכבר איתמחי הגהמ"ה שליט"א בספריו הקודמים אשר נתקבלו באהבה וחיבה בכל אתר ואתר, והרבה נהנו מהם וקבלו מהם תועלת מרובה, ובעז"ה יהיה גם הספר הזה לתועלת ולברכה לדרך

לפי
דעת
לפי

הזביע!

אספקלריה למאורעות התקופה

פניני זיזוק וסיפורים מרטיטים

מתוך הסכמת מרן הראש"ל הגאון רבי יצחק יוסף שליט"א:
דברים טובים ומועילים לחזק הלבבות באמונה ויראת ה' טהורה וציפייה לגאולה, וראויים הדברים למען יעמדו ימים רבים.

מתוך הסכמת מרן רה"י הגאון רבי משה צדקה שליט"א ר"י "פורת יוסף":
ספר זה "גלילי זהב" בודאי יש בו תועלת גדולה לכל הדרשנים בייחוד ולכל אחד ואחד
דרשות נפלאות שנשא ברבים בענייני השעה והזמן לחיזוק ולהלהיב הלבבות באש יוקדת בתורה ויראת שמים צרופה, דברי תורה
יקרים ומתוקים המעוררים לאהבת הבורא ולדקדוק המצוות וללכת במידות ישרות, צולל במים אדירים ומחדש חידושים נפלאים.

"גלילי זהב" - כשמו כן הוא!

מתוך הסכמת מרן רה"י הגאון רבי דוד כהן שליט"א ר"י "חברון":
בכוחו של ספר "גלילי זהב" לרומם ולגדל במושגים ושאיפות לחיזוק ומידות טובות!
ספר ייחודי בעניינים אקטואליים בשפה ברורה ובהירה שיוכלו כולם להשיג הדברים, במתיקות מיוחדת והרבה רעיונות עמוקים,
מלא וגדוש בדברי תורה ערבים ושמחים ובהיקף ידיעות חשובות ומועילות, ובעז"ה יהיה לתועלת רבה.

מתוך הסכמת מרן רה"י הגאון רבי ידידיה זעפרני שליט"א נשיא קהילות "עמלי התורה":
ערוך בטוב טעם ודעת דבר דבור על אופניו, דבר נאה ומתקן, כל הרואה אומר ברקאי, חידושי תורה ופנינים ודרשות חוצבי
להבות אש, וכבר איתמחי גברא ואתמחי קמיע בספריו הנפלאים "כרם יוסף" על הש"ס, וסדרת "אשכול יוסף" עה"ת והמועדים.

מתוך הסכמת מרן הראש"ל הגאון רבי דוד יוסף שליט"א בעל "הלכה ברורה":
הכל עשה יפה בעטו ובעתו דרשות נבחרות ומלהיבות וכמעשה חושב שזר בתוכו סיפורי הוד ומופת שיש בהם לקחים נפלאים,
ערוך כדרכו בשפה ברורה ונעימה השווה לכל נפש, וכי אמרותיו נעמו ומתקבלים באהבה בכל מקום, אישר חיליה לאורייתא!

ספר חובה לכל יהודי מער ועד זקן בתורה טף ונשים!

מפתח נושאים ומפתח סיפורים

להשיג בחנויות הספרים המובחרות

לבירורים נוספים:

02-5373570 או 054-84-60007/8

keremyoseff@gmail.com

